

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра іноземної філології і перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Савицька І.М.

“ _____ ”

_____ 2025 р. протокол № 12 від “10” червня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ Амеліна С.М.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри іноземної

філології і перекладу

”РОЗГЛЯНУТО ”

Гарант ОП «Англійська мова та друга іноземна»

_____ Гольцова М.Г.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІСТОРІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»

Галузь знань: В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

Спеціальність: В11 «Філологія» (Спеціалізація Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська);

Освітня програма: «Англійська мова та друга іноземна»

Факультет гуманітарно-педагогічний

Розробники: доктор філологічних наук, професор кафедри іноземної філології і перекладу, Кравченко Н. К., старший викладач кафедри іноземної філології і перекладу, Тимофєєв Володимир Анатолійович

Київ – 2025

Опис навчальної дисципліни: "Історія англійської мови" є теоретично-практичним курсом, який входить до циклу фахової підготовки майбутніх філологів та вивчається студентами на 3 курсі. Основною формою навчання є лекційні та практичні заняття. Головна мета курсу – сформулювати у студентів цілісне уявлення про історичний розвиток основної іноземної мови (англійської) у діахронічній площині на її трьох етапах – давньоанглійському, середньоанглійському та ранньомовноанглійському та висвітлити специфічні властивості лексичної, граматичної та синтаксичної систем на кожному з періодів. Ілюстративним матеріалом станів мови на кожному з етапів історичного розвитку слугують переважно поетичні твори: епічна поема «Беовульф» (давньоанглійський період), «Кентерберійські оповіді» Д. Чосера (середньоанглійський період) та поезія В. Шекспіра (ранньомовноанглійський період).

Освітній ступінь, галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітня програма	
Освітній ступінь	Бакалавр
Галузь знань	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»
Спеціальність	B11 «Філологія»
Спеціалізація	B11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)
Освітня програма	Англійська мова та друга іноземна
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	120 год.
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Екзамен

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	3	3
Семестр	5	5
Лекційні заняття	16 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	32 год.	6 год.
Самостійна робота	72 год.	108 год.

Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	
--	--------	--

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Історія основної іноземної мови» є фонетичні, граматичні, морфологічні та синтаксичні особливості англійської мови у різні періоди її розвитку від давньої англійської мови до сучасної.

Мета курсу – розглянути розвиток англійської мови як історичний процес, ознайомити студентів з головними етапами цього розвитку, починаючи від давніх часів до сучасності, а також з подіями в історії цивілізації, які впливали на становлення англійської мови.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мови, що вивчається.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення та використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		Л	П	Лаб	Інд	с.р.		Л	П	Л аб	і н д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	1 2	13
Змістовий модуль 1. <i>The Old English and the Middle English periods of English language development</i>												
1. General characteristics of Germanic languages and the origin of the English language.	6	2	2			2	7	2				5
2. The origin of the English language.	4		2			2	7		2			5
3. The Old English period. General characteristics. Phonetics and grammatical structure of the Old English language. Phonology and morphology. General characteristics.	6	2	2			2	7		2			5
4. Phonetics and grammar of the English language of the Old English period.	4		2			2	5					5
5. Morphological features of the English language of the Old English period. Old English noun. Categories of Old English verb.	4		2			4	5					5
6. Middle English period of English language development. General characteristics.	8	2	2			4	5					5
7. Lexical structure of the Middle English language.	6		2			4	5					5
8. Word formation in Middle E	6		2			4	5					5

nglish.												
9. Changes in the morphology of the English language of the Middle English period.	8	2	2			4	5					5
10. Morphology of the Middle English language. Middle English noun, adjective, verb, adverb, article.	6		2			4	5					5
Module Test Paper.	1		1									
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	59	8	21			32	56	2	4			50
Змістовий модуль 2. <i>The Modern English period of English language development</i>												
11. The Modern English period. National standard. History of the English Renaissance.	7	2	1			4	9	2	2			5
12. Changes in the phonology of the English language in the Modern English period.	7	2	1			4	5					5
13. Early Modern English period of the development of English language. Morphological features.	5		1			4	5					5
14. Early Modern English period of the development of English language. Morphological features of Early Modern English noun and pronoun.	5		1			4	5					5
15. Verb in the Modern English period.	5		1			4	5					5
16. Early Modern English period of the development of English language. Morphological features of Early Modern English adjective and verb.	7	2	1			4	5					5

17. Early Modern English period of the development of English language. Lexical features of Early Modern English language.	5		1			4	5					5
18. Changes in the nominative system in the Modern English period.	7	2	1			4	5					5
19. Late Modern English period of the development of English language. Features of word formation. Derivation, compounds, reduction.	5		1			4	10					10
20. Late Modern English period of the development of English language. Reductions. Syntactical features of a sentence structure.	5		1			4	10					10
Module Test Paper.	1		1									
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	59	8	11			40	64	2	2			60
Усього годин	120	16	32			72	120	4	6			110

3. Темі лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	General characteristics of Germanic languages and the origin of the English language.	2
2	The Old English period. General characteristics. Phonetics and grammatical structure of the Old English language. Phonology and morphology. General characteristics.	2
3	Middle English period of English language development. General characteristics.	2
4	Changes in the morphology of the English language of the Middle English period.	2
5	The Modern English period. National standard. History of the English Renaissance.	2
6	Changes in the phonology of the English language in the Modern English period.	2

7	Early Modern English period of the development of English language. Morphological features of Early Modern English adjective and verb.	2
8	Changes in the nominative system in the Modern English period.	2

4. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість
п/п		ГОДИН
Змістовий модуль №1. <i>The Old English and the Middle English periods of English language development</i>		
1.	General characteristics of Germanic languages and the origin of the English language.	2
2.	The origin of the English language.	2
3.	The Old English period. General characteristics. Phonetics and grammatical structure of the Old English language. Phonology and morphology. General characteristics.	2
4.	Phonetics and grammar of the English language of the Old English period.	2
5.	Phonetics and grammar of the English language of the Old English period.	
6.	Middle English period of English language development. General characteristics.	2
7.	Lexical structure of the Middle English language.	2
8.	Word formation in Middle English.	2
9.	Changes in the morphology of the English language of the Middle English period.	2
10.	Morphology of the Middle English language. Middle English noun, adjective, verb, adverb, article.	2
	<i>Module Test Paper 1</i>	1
Змістовий модуль №2. <i>The Modern English period of English language development</i>		
11.	The Modern English period. National standard. History of the English Renaissance.	1
12.	Changes in the phonology of the English language in the Modern English period.	1
13.	Early Modern English period of the development of English language. Morphological features.	1
14.	Early Modern English period of the development of English language. Morphological features of Early Modern English noun and pronoun.	1
15.	Verb in the Modern English period.	1
16.	Early Modern English period of the development of English language. Morphological features of Early Modern English adjective and verb.	1
17.	Early Modern English period of the development of English language. Lexical features of Early Modern English language.	1

18.	Changes in the nominative system in the Modern English period.	1
19.	19. Late Modern English period of the development of English language. Features of word formation. Derivation, compounds, reduction.	1
20.	Late Modern English period of the development of English language. Reductions. Syntactical features of a sentence structure.	1
	<i>Module Test Paper 2</i>	1
	Всього за 5 семестр	32

5. Теми самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість
п/п		ГОДИН
Змістовий модуль №1. <i>The Old English and the Middle English periods of English language development</i>		
1.	General characteristics of Germanic languages and the origin of the English language.	2
2.	The origin of the English language	2
3.	The Old English period. General characteristics. Phonetics and grammatical structure of the Old English language. Phonology and morphology. General characteristics	2
4.	Phonetics and grammar of the English language of the Old English period	2
5.	Morphological features of the English language of the Old English period. Old English noun. Categories of Old English verb	4
6.	Middle English period of English language development. General characteristics	4
7.	Lexical structure of the Middle English language	4
8.	Word formation in Middle English	4
9.	Changes in the morphology of the English language of the Middle English period	4
10.	Morphology of the Middle English language. Middle English noun, adjective, verb, adverb, article	4
Змістовий модуль №2. <i>The Modern English period of English language development</i>		
12.	The Modern English period. National standard. History of the English Renaissance	4
13.	Changes in the phonology of the English language in the Modern English period	4
14.	Early Modern English period of the development of English language. Morphological features	4
15.	Early Modern English period of the development of English language. Morphological features of Early Modern English noun and pronoun	4
16.	Verb in the Modern English period	4

17.	Early Modern English period of the development of English language. Morphological features of Early Modern English adjective and verb	4
18.	Early Modern English period of the development of English language. Lexical features of Early Modern English language	4
19.	Changes in the nominative system in the Modern English period	4
20.	Late Modern English period of the development of English language. Features of word formation. Derivation, compounds, reduction	4
21.	Late Modern English period of the development of English language. Reductions. Syntactical features of a sentence structure	4
Всього за 5 семестр		72

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист практичних робіт, проєктів;
- пірингове оцінювання, самооцінювання.

7. Методи навчання:

метод проблемного навчання;
метод практико-орієнтованого навчання;
кейс-метод;
метод проєктного навчання;
метод змішаного навчання;
метод навчання через дослідження;
метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1 Розподіл балів за видами навчальної діяльності.

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. The Old English and the Middle English periods of English language development		
Лекція 1	ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й	-
Практична робота 1.		10
Лекція 2		5
Практична робота 2.		10
Самостійна робота 1.		10
Лекція 3		5

Практична робота 3.	систематизувати.	10
Практична робота 4.	ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.	10
Самостійна робота 2.		10
Модульна контрольна робота 1.	ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	30
Всього за модулем 1	ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	100
Модуль 2. The Modern English period of English language development		
Практична робота 5-6.	ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	10
Лекція 6		5
Практична робота 7-8.	ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення та використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	10
Самостійна робота 3.		10
Лекція 7		5
Практична робота 8-9.		10
Практична робота 10-11.		10
Самостійна робота 4.		10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2	ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.	100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	
Курсова робота (за наявності)		-

8.2 Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3 Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Наукові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу

Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)
-----------------------------------	--

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=203>
- Prehistory of English. Available at: https://www.thehistoryofenglish.com/history_before.html
- Old English period. Available at: <https://lrc.la.utexas.edu/eieol/engol>
- Old English period. Available at: https://www.thehistoryofenglish.com/history_old.html
- Middle English period. Available at: https://www.thehistoryofenglish.com/history_middle.html
- The Modern English period. Available at: https://www.thehistoryofenglish.com/history_early_modern.html
- The Modern English period. Available at: https://www.thehistoryofenglish.com/history_late_modern.html
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Verba, L.G.. History of the English language. - Vinnitsa: Nova Knyha, 2016. – 296 с.
2. Євченко В.В. Історія англійської мови: навчально-методичний посібник / В.В. Євченко. – Вінниця: Нова книга, 2016. – 408 с.
3. Тимофєєв В.А. Давньоанглійська мова: методичні рекомендації до виконання вправ (індуктивний метод). – К.: НУБіП, 2023. – 23 с.
4. Тимофєєв В.А. Середньоанглійська мова: методичні вказівки до виконання вправ для студентів ОС Бакалавр спеціальності 035 «Філологія». Київ: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2024. 26 с.
5. Тимофєєв В.А. Ранньоніовоанглійська мова: методичні вказівки до виконання вправ на основі індуктивного методу для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 035 «Філологія». Київ: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2024. 15 с.
6. Янков А. В. Англо-саксонський період розвитку англійської мови. Київ: КНТ, 2021, 144 с.
7. Dan McIntyre. History of English. A Resource Book for Students. – 2nd ed. – London, 2020. – 288 p.